

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПРИРОДНИЧИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК
У ДОСЛІДЖЕННЯХ МОЛОДИХ УЧЕНИХ
«РОДЗИНКА – 2022»***

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XXIV Всеукраїнської наукової конференції молодих учених

27 – 28 квітня 2022 року
Черкаси, Україна

УДК 378 (06)

А 43

Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2022» / XXIV Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2022. – 1134 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської наукової конференції молодих учених «Родзинка-2022» представлено наукові праці молодих учених за такими напрямками: «Природничо-математичні та комп'ютерні науки», «Філологічні науки. Соціальні комунікації», «Психолого-педагогічні науки», «Історія. Філософія», «Юридичні науки. Інтелектуальна власність. Державне управління і соціально-політичні науки. Економіка, підприємництво, туризм, менеджмент».

Члени редакційної колегії: д. е. н., проф. **О. В. Черевко** (голова); д. і. н., проф. **С. В. Корновенко** (заст. голови); д. с.-г. н., проф. **В. Я. Білоножко**; д. ф.-м. н., проф. **А. М. Гусак**; д. пед. н., проф. **Т. М. Десятов**; д. е. н., проф. **Л. О. Кібальник**; д. філол. н., проф. **С. А. Жаботинська**; д. е. н., проф. **Н. В. Зачосова**; к. х. н., н. с. **Н. М. Карауш-Кармазін** (відповідальний секретар); д. і. н., проф. **Н. І. Земзюліна**; д. е. н., проф. **Є. М. Кирилюк**; д. б. н., проф. **В. С. Лизогуб**; д. ф.-м. н., проф. **Ю. О. Ляшенко**; д. х. н., проф. **Б. П. Мінаєв**; д. і. н., проф. **А. Г. Морозов**; д. е. н., проф. **С. Р. Пасєка**; д. філол. н., проф. **В. Т. Поліщук**; д. філол. н., проф. **О. О. Селіванова**; д. філол. н., проф. **Т. М. Сукаленко** (Ірпінь); д. і. н., проф. **А. Ю. Чабан**; д. пед. н., проф. **В. П. Шпак**; к. б. н., доц. **М. Н. Гаврилюк**; к. філол. н., доц. **Л. В. Корновенко**; к. пед. н., доц. **М. П. Василенко**; к. філол. н., доц. **О. В. Іванченко**; к. х. н., к. пед. н., доц. **Л. А. Нечипоренко**; к. т. н., викл. **В. А. Дзюба**; к. філол. н., доц. **Л. О. Овсієнко**; к. ф.-м. н., доц. **Б. О. Онищенко**; к. пед. н., к. філол. н., доц. **Л. О. Пашіс**; к. б. н., доц. **С. В. Соколенко**; к. с.-г. н., доц. **О. А. Спрягайло**; к. ф.-м. н. **Є. В. Татарчук**; к. психол. н., доц. **Л. Г. Туз**; к. філол. н., доц. **Л. В. Швидка**.

Матеріали публікуються в авторській редакції. Редакція залишає за собою право технічного коригування текстів.

За дотримання права інтелектуальної власності, норм академічної доброчесності, достовірність матеріалів та обґрунтування висновків відповідають автори та їх наукові керівники.

© Черкаський національний університет
ім. Б. Хмельницького, 2022
©Автори матеріалів, 2022

Грабевник Т.М.	
ПРОБЛЕМА СПІЛКУВАННЯ МОЛОДОГО ПОДРУЖЖЯ.....	415
Завалко В. М.	
ОСОБЛИВОСТІ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА З УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	418
Концева Р.О.	
ЗВ'ЯЗОК ГІПЕРСЕНЗИТИВНОСТІ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО ВИБОРУ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	420
Криштейн О.А.	
ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЛІДЕРА У ВІРТУАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	423
Курченко Т.Б.	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ.....	426
Лобода Ю.Р.	
ІНТЕРНЕТ-ПРОКРАСТИНАЦІЯ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН.....	429
Недоноско Т.М.	
ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ.....	431
Пахомова А. Я.	
ШЛЮБНО-СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ, ЯК ОСНОВА УСПІШНИХ ВІДНОСИН.....	433
Стромець М.А.	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	435
Суворова Н.І.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СИНДРОМУ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» У ПРАЦІВНИКІВ АЙТІ СФЕРИ.....	437
Худік В.В.	
ПСИХОТЕРАПІЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ.....	440
ПЕДАГОГІКА ТА КОНКРЕТНІ МЕТОДИКИ	
Андрійченко С. І., Кудій Л. І.	
СЕНСОРНА ІНТЕГРАЦІЯ ДІТЕЙ ІЗ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНОГО ЦЕНТРУ.....	447
Бардадим О.В.	
ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЗА ДОПОМОГОЮ ОНЛАЙН-РЕСУРСУ PHET.....	450

Безпала Н.О.	
ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ.....	455
Вдовиченко О.Ю.	
КОУЧІНГ ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	458
Довгополова В.А.	
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	460
Засімович О.І., Мартинець Л.А.	
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙНИ (ВОЄННОГО СТАНУ).....	462
Зорочкіна Т.С.	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ПЕРЕВЕРНУТОГО НАВЧАННЯ» У РОБОТІ ЗІ СТУДЕНТАМИ.....	465
Манько В.С.	
РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	467
Маруш І.В.	
РОЛЬ ЕМПАУРМЕНТ-ПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ АНАЛІТИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ЗВО.....	469
Рябова Я.Ю.	
СИСТЕМА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ГУМАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.....	472
Сергієнко А.І.	
ВПРОВАДЖЕННЯ LEGO–ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	474
Сидорець А.О.	
РОЛЬ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ.....	476
Турлюн Р.Р.	
МІСЦЕ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВСЕБІЧНОМУ ГАРМОНІЙНОМУ РОЗВИТКОВІ ОСОБИСТОСТІ.....	479
Церковна Ю.П.	
ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ УЧНІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ВЗАЄМОДІЯТИ ПИСЬМОВО НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРНЕТ-СЕРВІСІВ.....	481
Черказна Д.В.	
РОЗВИТОК У ШКОЛЯРІВ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙМАННЯ ДІЙСНОСТІ НА УРОЦІ ФІЗИКИ.....	484

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЗА ДОПОМОГОЮ ОНЛАЙН- РЕСУРСУ PHET

Бардадим О.В.

Черкаський національний університет імені Б. Хмельницького

e-mail: bardadym_oleh@ukr.net

На сьогоднішній день сучасному викладачу важливо володіти сучасними цифровими (онлайн-ресурсами). Серед великої кількості типів ресурсів [1, с.234], що існують для навчальних цілей в інтернеті, слід окремо виділити такий тип онлайн-ресурсу як інтерактивні симуляції. Інтерактивні симуляції – це інтерактивний освітній онлайн-ресурс, який допомагає візуально (в основному за допомогою анімації) продемонструвати та наочно дослідити природне явище або певні процеси.

Найвідомішим ресурсом у даному сегменті є онлайн-ресурс PhET [2] (<https://phet.colorado.edu/>) який розроблений Колорадським університетом. Його перевагами є те, що він: безкоштовний; можливо працювати в режимі офлайн; простий у використанні; має українську мову; призначений для природничих та математичних наук; можливість управляти параметрами вручну; візуально гарно оформлений; легко налаштовується викладачем. З педагогічної точки зору всі представлені інтерактивні моделі слід використовувати під час практичних занять. За допомогою онлайн-ресурсу PhET у студентів можна: формувати причинно-наслідкові зв'язки [3, с.391]; моделювати певні природні явища за допомогою конструктора та підвищувати свою активність.

Ресурс PhET слід використовувати у наступних ситуаціях[4]:

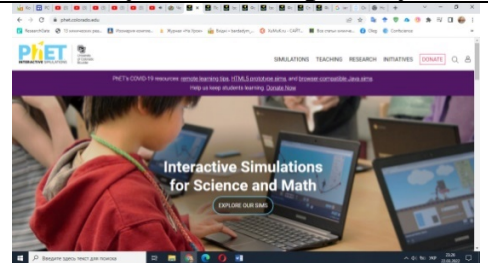
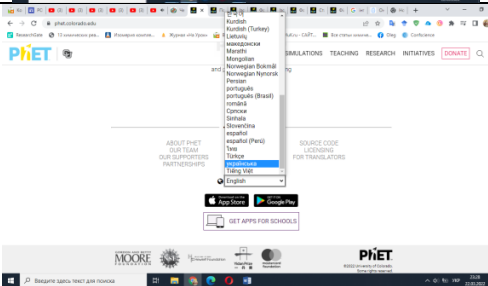
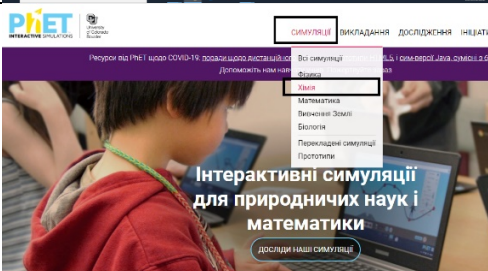
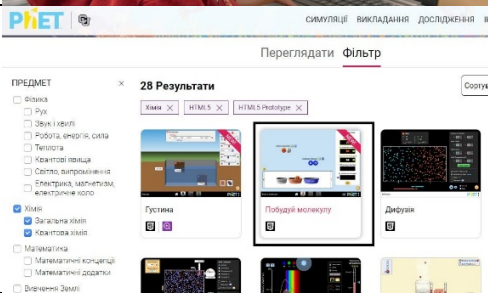
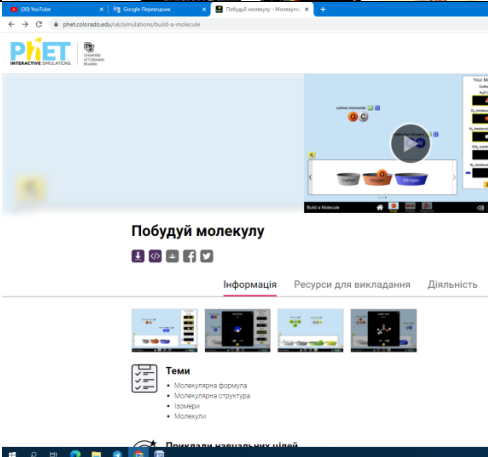
- сформулювати задачу(або ситуацію) студентам;
- студенти прогнозують певні процеси на основі вхідних даних;
- студенти здійснюють обговорення у своїх групах;
- викладач разом із студентами робить дослідження;
- студенти записують свої отримані результати та порівнюють із тими на які вони висували свої гіпотези;
- викладач підсумовує виконану роботу.

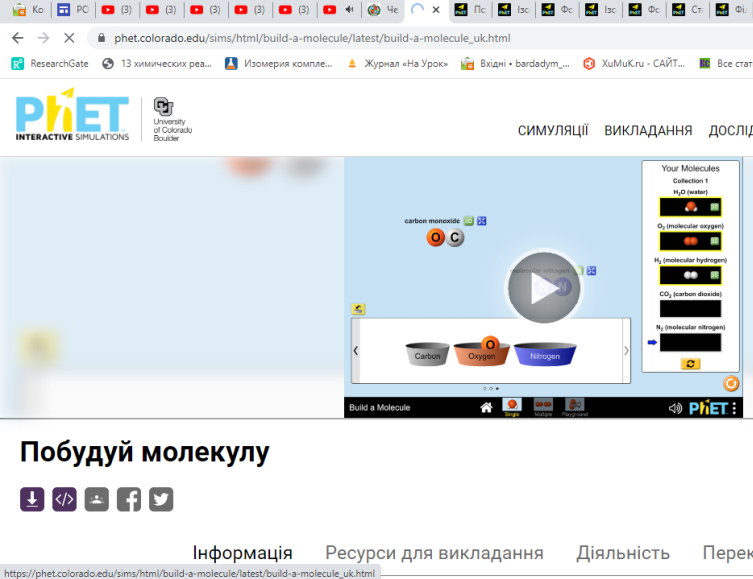

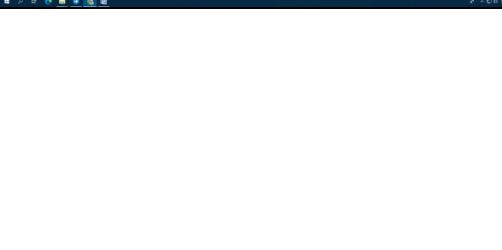
Для того, щоб студенти оволоділи інформаційно-цифровою компетентністю необхідно, щоб вони виконували завдання за певним алгоритмом(інструкцією).

Наприклад, студенти можуть виконати таке завдання: «Побудувати молекулу води». Алгоритм використання ресурсу пояснений в таблиці 1.

Таблиця 1

Побудова молекули води

	Алгоритм	Візуалізація процесу
1	Зайти на ресурс https://phet.colorado.edu/	
2	Змінити мову на українську.	
3	Прокрути за допомогою коліщатка нагору сторінки та обрати вкладку «симуляції», підкатегорію «хімія».	
4	Обрати модуль «Побудуй молекулу».	
5	Натиснути на кнопку	

пчекати пару секунд поки завантажиться сторінка.	
6 Обрати категорію «гра» та натиснути на неї.	
7 Із-за пропонованих корзин атомів (H, O, C, N, Cl, F, B, Si, P, S, Br) за допомогою натискання та перетягування з корзин сформувати відповідну формулу.	

8 Натиснувши на кнопку

можна подивитися як виглядає молекула у 3D.

Наступне завдання: «Побудувати всі можливі ізотопи Гідрогену». Алгоритм використання ресурсу в таблиці 2.

Таблиця 2

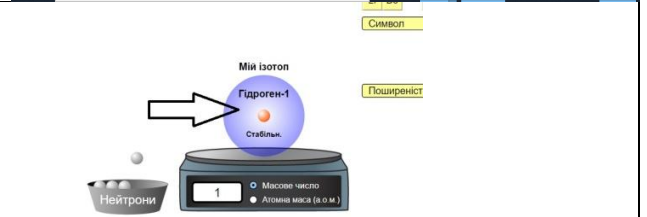
Ізотопи Гідрогену

	Алгоритм	Візуалізація процесу
1	Слідувати пунктам 1-3 таблиці 1. У пункті 4 обрати модуль «Ізотопи. Атомні маси».	

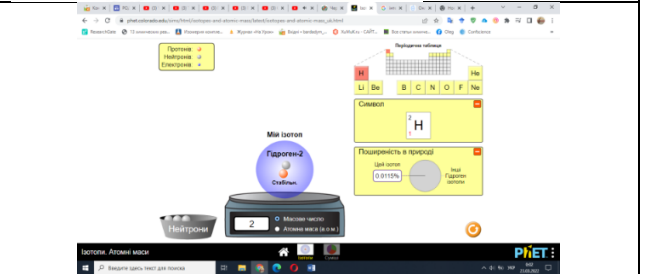
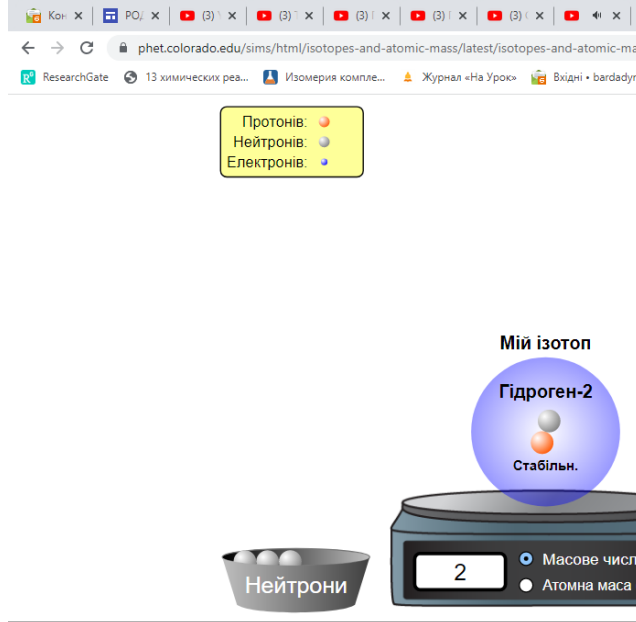
2 Обираємо атом Гідрогену (у правому верхньому куті).

3 Перетягнути сіру кульку у відповідне місце вказане стрілкою до тих пір поки ізотоп буде стабільним.

4 Якщо натиснути на

то можна дізнатися інформацію про поширення у природі ізотопу.

Список використаних джерел

1. Бардадим О.В. Можливості використання освітніх онлайн-сервісів в процесі підготовки вчителів природничого напрямку. Актуальні задачі хімії: дослідження та перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції (м. Житомир, 29 квітня 2020 р.). Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2020 – С. 234-236.
2. Interactive Simulations for Science and Math URL: <https://phet.colorado.edu/>
3. Бардадим О.В. Формування причинно-наслідкових зв'язків з хімії Актуальні задачі хімії: дослідження та перспективи: матеріали всеукраїнської наукової конференції (м. Житомир, 17 квітня 2019 р.). Житомир: Видавництво Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2019 – С. 390-393.
4. Використання інтерактивних симуляцій PhET на лекціях URL: https://phet.colorado.edu/files/guides/UG_Phys_Guide-Lecture-Overview_uk.pdf

ІНТЕГРОВАНІЙ УРОК ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Безпала Н.О.

*Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
e-mail: bezpala.nataliia1621@yu.edu.ua*

Інтегровані уроки – це уроки, які об'єднують блоки знань із різних навчальних предметів, що за навчальним планом викладаються як окремі, в межах однієї теми з метою інформаційного та емоційного збагачення, сприймання, мислення, почуттів учня, що дає змогу всебічно пізнати певне з різних сторін, досягати цілісності знань.

Насамперед, інтегрований урок розв'язує конкретні перспективні завдання. Якщо інтегрований урок один із певної теми, він розв'язує коло завдань, які можна виконувати тільки завдяки інтегруванню. Але в будь-якому випадку такий інтегрований урок не може бути ізольованим, «випадати з теми». Він органічно поєднаний із попереднім та наступним уроками і є складовою цілісного навчально-виховного процесу [2. с.28].

Мета інтегрованих уроків:

- формування в учнів цілісного світогляду про навколишній світ, активізація їх пізнавальної діяльності;
- підвищення якості засвоєння сприйнятого матеріалу;
- створення творчої атмосфери у колективі учнів;
- виявлення здібностей учнів та їх особливостей;
- формування навичок самостійної роботи школярів з додатковою довідковою літературою, таблицями міжпредметних зв'язків, опорними схемами;
- підвищення інтересу учнів до матеріалу, що вивчається;

Наукове видання

**Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук
у дослідженнях молодих учених
«Родзинка – 2022»**

XXIV Всеукраїнська наукова конференція молодих учених

Черевко Олександр Володимирович – ректор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, доктор економічних наук, професор

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ: проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності проф. **Корновенко С. В.** (заступник Голови оргкомітету), проф. **Зачосова Н. В.**, проф. **Сукаленко Т.М.**, доц. **Гадецька З.М.**, доц. **Зорочкіна Т. С.**, доц. **Василенко М. П.**, доц. **Джолос С. В.**, доц. **Корновенко Л. В.**, доц. **Литвин І. М.**, доц. **Татарчук Є. В.**, доц. **Щербина Т. В.**, н.с. **Карауш-Кармазін Н. М.**, ст. викл. **Абразумова О. М.**, доц. **Бондаренко Т.Г.**, викл. **Дзюба В. А.**, викл. **Касян А. І.**, викл. **Коробко О.О.**, ст. викл. **Коваль С.В.**, викл. **Опанасенко Ю.В.**

Комп'ютерний набір та верстка:

Карауш-Кармазін Н.М., Корновенко Л. В., Дзюба В.А., Татарчук Є.В.

Умовн. друк. арк. 75,8

